

Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus 26.05.2025 § 130

Valmistelija Talousjohtaja Mäkelä Katja

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto (Kuntalaki 110§).

Kunnanhallitus vastaa mm. taloudenhoidosta ja valtuuston päätösten valmistelusta, joten sillä on myös päävastuu talousarvion valmistelusta (Kuntalaki 39§).

Kaupunginhallitus hyväksyy vuosittain suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa kaupungin hallituksen ohjeiden pohjalta (hallintosääntö 58§).

Kuntastrategia on valtuuston keskeinen toiminnan ja talouden pitkäjänteisen ohjauksen väline. Kuntastrategiassa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämien;
- 2) palveluiden järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Vuoden 2026 talousarvion aikataulua esiteltiin 8.5.2025 taloustyöryhmässä.

Palvelualajohtajat esittelevät vuosien 2026-2028 toimintaympäristön muutokset palaverissa kaupunginjohtajalle ja talousjohtajalle.

Valtuuston kokouksessa 2.6.2025 on tarkoitus esitellä vuoden 2026 talousarvion ja suunnitelmavuosien 2027-2028 valmistelun tilannekatsaus.

Vuoden 2026 alustava kehys sekä toimielimille annettavat valmisteluohjeet on tarkoitus käsitellä 16.6.2025 kaupunginhallituksessa.

Oheismateriaali:
-Talousarvion alustava valmisteluajakaulu.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus toteaa vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman alustavan aikataulun tiedoksi.

Aikataulu saatetaan tiedoksi valtuustolle.

Päätös Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 16.06.2025 § 183

Valmistelija Talousjohtaja Mäkelä Katja

Esittelijä Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus

1) hyväksyy liitteenä olevan talousarvion laadintaohjeen,
2) hyväksyy, että lautakuntien talousarvion 2026 valmistelun alustava kehys on toimialakohtaisessa taulukossa esitetyn mukainen,
3) hyväksyy, että vuoden 2026 lautakuntien talousarviokehystä tarkennetaan tarvittaessa elo-syyskuussa koko kaupungin kehyslaskelman tarkentuessa.

Päätös Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 261

Valmistelija Talousjohtaja Mäkelä Katja

Kuntaliitto on päivittänyt 23.9.2025 verotuloennusteita ja valtionosuusennusteita. Verotulot pysyvät ennallaan alkuperäiseen kehukseen verrattuna. Vuoden 2026 talousarviokehystä on tarkennettu valtionosuuksien osalta sekä suunnitelmavuosien osalta sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen liittyvien muutosten osalta.

TA 2026

Valtionosuudet 11,2 milj. euroa (alkup. kehys 11,7 milj. euroa)

TS 2027-2028

Arvio on että kaupungille Varha maksaa vuokratuottoja 0,5 milj. euroa yhtiöittämisen jälkeen. Kiinteistöverotuotto 0,2 milj. euroa.

Maanvuokratuotto 0,2 milj. euroa. Kaupungin käyttökuluista on vähennetty 0,9 milj. euroa (kiinteistöjen käyttökulut) sekä poistoista 0,45 milj. euroa.

Suunnitelmavuosissa mukana vesiliikelaitoksen hinnankorotukset huomioituna johtokunnan esityksen mukaan.

Muutettu kehys

TA 2026 – 0,4 milj. euroa

TS 2027 – 0,9 milj. euroa

TS 2028 – 0,3 milj. euroa

Oheismateriaali:

-Talousarvio 2026 ts 2027-2028 esitys

Esittelijä Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus	Kaupunginhallitus toteaa vuoden 2026 talousarvion ja 2027-2028 taloussuunnitelman valmistelutilanteen tiedoksi.
Käsittely	Kaupunginjohtaja Jari Rantala esitteli talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027-2028 valmistelutilanteen yleisellä tasolla. Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtaja Kimmo Virta, kehittämisjohtaja Paavo Laaksonen, tekninen johtaja Antti Korte ja sivistysjohtaja Manne Pärkö esittelivät omien palvelualueidensa talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027-2028 valmistelutilanteen.
Päätös	Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 20.10.2025 § 282

Valmistelija	Talousjohtaja Mäkelä Katja Kuntalaki 110 § sanoo, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Loimaan kaupungin ja veden yhteenlaskettu ylijäämä on 10 milj. euroa. Kaupungin oma tase on 2,4 milj. euroa ylijäämäinen. Yleisesti hyväksytty käsitys on, että kunnan talouden voi sanoa olevan tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Kaupungin viimeisten vuosien tilinpäätöksissä näin on ollutkin, mutta suunnitelmakaudella vuosikate jää selvästi poistoja pienemmäksi. Suunnitelmakausille on talouden tasapainottamiseksi tehtävä toiminnan sopeuttamista. Kaupungin ja veden talousarviovalmistelussa on linjattu, että tavoitellaan ns. nolla tulosta. Talousarvion ja suunnitelman laatijoiden on huomioitava koko suunnitelmakausi, vaikka suunnitelmavuosille ei euromääräistä suunnitteluraamia tässä vaiheessa annettaisikaan. Tyypillisesti sopeutustoimet ovat sen luonteisia, että ne realisoituvat vasta viiveellä. Sen vuoksi laadinnassa pitäisi pyrkiä löytämään vaikuttavia sopeutuskeinoja, vaikka niiden vaikutus kohdistuisi täysimääräisesti vasta talousarviovuoden jälkeen. TA 2026 Valtionosuudet 11,2 milj. euroa (alkup. kehys 11,7 milj. euroa) Muutettu kehys TA 2026 – 0,4 milj. euroa TS 2027 – 0,9 milj. euroa TS 2028 – 0,3 milj. euroa Muutetussa kehyksessä huomioitu vain valtionosuusmuutos verrattuna alkuperäiseen kehykseen. Kun lisätään vesiliikelaitoksen hinnankorotukset, päästään ns. nolla tulokseen. Lisäksi huomioitavaa on investointitaso, joka vaikuttaa lainojen korkokuluihin vuodelle 2026, poistojen määrään sekä käyttökuluihin suunnitelmavuosille.
--------------	--

Strategisena mittarina on investointikyky. Kaupungin ja veden yhteenlaskettu investointikyky on 18-19 milj. euroa koko talousarviojaksolla 3 vuoden ajalta. Veden osuus noin 1-1,2 milj. euroa vuodessa ja kaupungin osuus 5-6 milj euroa. Kaupungin investoinnit katetaan pitkäaikaisella lainalla ja veden investoinnit pystytään kattamaan kassavaroin ilman hinnankorotuksia. Tämä edellyttää laskutustavan muutosta, jolloin kassavirta on säännöllistä koko vuoden ajan.

Vuoden 2026 talousarvion valmistelu on kesken, luvut ovat arvioita rahoituskulujen ja poistojen osalta. Lainamäärä, lainojen korkokulut ja poistojen suuruus selviää vasta, kun investointisuunnitelmat vahvistetaan kaupunginvaltuustossa.

--

*Talousarvion ja -suunnitelman valmistelua jatketaan kaupunginhallituksessa 27.10. ja 3.11.2025
Vuoden 2026 mahdolliset veroprosenttien muutokset on esitettävä valtuuston 10.11.2025 päätettäväksi.
Talousarvion ja -suunnitelman valmistelutilannetta esitellään yhteistyötoimikunnan kokouksessa 29.10.2025.*

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Rantala Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus toteaa vuoden 2026 talousarvion ja 2027-2028 taloussuunnitelman valmistelutilanteen tiedoksi.
Päätös	Hyväksyttiin.
Pöytäkirjamerkintä	Kehittämiskojohtaja Paavo Laaksonen antoi ajankohtaiskatsauksen vetyverkko -asiassa ja poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 18:44.

Kaupunginhallitus 03.11.2025 § 307

Valmistelija	Talousojohtaja Mäkelä Katja Kaupungin vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelma on valmisteltu kaupunginvaltuuston hyväksymien periaatteiden ja linjausten mukaisesti. Talousarvion laadinnan lähtökohdat ovat haastavat, sillä useamman vahvan vuoden jälkeen kaupungilla näyttää olevan edessä selvästi alijäämäisiä vuosia. Yleisesti kuntatalouden tulojen ja menojen välillä on epätasapaino, joka syvenee lähivuosina muun muassa nopeasti kasvavien kustannusten, sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen, investointipaineiden sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Epävarmuudet ovat erityisesti suunnitelmavuosilla. Mm. rahoitusjärjestelmä uudistus sekä sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen. Vuoden 2026 osalta päästiin tavoitteeseen, eli ns. nollatulokseen.
--------------	--

Vuoden 2027 osalta talousarvio on alijäämäinen kaupungin ja veden yhteenlaskettuna on -0,4 milj. euroa. Luvuissa mukana Loimaan Kaukolämpö Oy:ltä osinkotuottoja 1 milj. euroa. Luvuissa on huomioituna sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen.

Vuoden 2028 osalta talousarvio on ylijäämäinen 0,2 milj. euroa. Luvuissa mukana Loimaan Kaukolämpö Oy:ltä osinkotuottoja 1 milj. euroa sekä tuottovaatimus 0,5 milj. euroa uudelta perustettavalta yhtiöltä.

Luvuissa on mukana tyhjillään olevien kiinteistöjen alaskirjauksia suunnitelmallisesti vuodelle 2026 yhteensä 0,4 milj. euroa ja vuodelle 2028 yhteensä 0,2 milj. euroa.

Huomioitavaa on kuitenkin, että kaupungin oma talousarvio ilman vesiliikelaitosta on alijäämäinen noin 2 milj. euroa (kolmen vuoden talousarvioajalla). Kaupungin tulo- ja menorakenne ei ole tasapainossa ja tämän korjaaminen vaatii sopeuttamistoimenpiteitä, palvelurakennemuutoksia ja/tai veronkorotuksia suunnitelmavuosille.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Rantala Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus esittää, että valtuusto hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman.
Käsittely	Päätettyään asiasta käydyn keskustelun, kaupunginhallituksen puheenjohtaja totesi, että talousarvioon 2026 ja taloussuunnitelmaan 2027-2028 käsittelyn aikana tehtyjen stilististen korjausten lisäksi oli tehty seuraavat pohjaehdotuksesta poikkeavat muutosehdotukset:

Kaupunginhallituksen jäsen Pentti Jussilaisen pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus:

- Investoinnit; Torialueen kehittäminen 095442 (rannan ja puiston välinen alue); sivut 123 ja 127: TA26: 275.000 €; TS27: 300.000 €; TS28: 300.000 €.

Jussilaisen muutosehdotusta kannatti kaupunginhallituksen jäsen Pekka Ahokas. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja tiedusteli voidaanko Jussilaisen muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti ja se hyväksyttiin.

Lisäksi hyväksyttiin edellä mainittuun muutosehdotukseen liittyen tekninen johtaja Antti Kortteen tekstikorjaus sivulle 133:

"095442 RANTAPUISTON RAKENTAMINEN JA TORIALUEEN KEHITTÄMINEN

Investointiohjelmassa esitetään, että rantapuiston ja torialueen kehittämiseen osoitetaan seuraavien kolmen vuoden aikana 875 000 euroa. Vuosina 2026 ja 2027 (575 000 €) painopisteenä on torialueella olevan vanhan rakennuskannan purkaminen ja puuistutusten toteuttaminen torille, sekä valaistuksen ja esiintymislavan uusiminen. Samassa yhteydessä tarkastellaan kahvilarakennuksen toteuttamista ja liikenteen mahdollisia ratkaisuja. Suunnitelmavuonna 2028 (300 000 €) keskitytään rannan ja torin välisen alueen kehittämiseen, tämä sisältää mm. ratkaisut tyhjillään olevan kaupungintalon roolista jatkossa. Vuoden 2026 hankkeen ensimmäisen vaiheen suunnitelma hyväksytään kevään

aikana ja toteutus vuosien 2026 ja 2027 aikana. Vuoden 2028 osalta suunnittelu käynnistetään 2026 aikana.”

Kaupunginhallituksen jäsen Pekka Ahokkaan pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus:

- Investoinnit; Arvopaperit; Vuotuinen määräraha 300.000 € osakehuoneistojen ostamiseksi.

Ahokkaan muutosehdotusta kannatti kaupunginhallituksen jäsen Pentti Jussilainen. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja tiedusteli voidaanko Ahokkaan muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti ja se hyväksyttiin.

Kaupunginhallituksen jäsen Pekka Ahokkaan pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus:

- Investoinnit; Nahinlahden leikkikentän rakentaminen; sivut 132 ja 135; Edellytetään kokonaisvaltaisen suunnitelman/selvityksen laatimista koskien kaikkia kaupungin leikkikenttä- ja puistoalueita.

Ahokkaan muutosehdotusta kannattivat kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Olavi Suominen ja jäsen Niina Remes-Rautakumpu. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja tiedusteli voidaanko Ahokkaan muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti ja se hyväksyttiin.

Kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Timo Tammisen pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus:

- Investoinnit; Heimolinnan peruskorjaus ja parannus; sivu 121; Aikaistetaan hanketta (määräraha 1,8 M€) vuodelta 2030 vuodelle 2028.

Tammisen muutosehdotusta kannatti jäsen Marke Tissari. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja tiedusteli voidaanko Tammisen muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti ja se hyväksyttiin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä

Henkilöstöpäällikkö Eveliina Kiiski poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 19:48.

Talousjohtaja Katja Mäkelä, sivistysjohtaja Manne Pärkö ja Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtaja Kimmo Virta poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 21:34.

Kaupunginvaltuusto 10.11.2025 § 84
322/02.02.00/2025

Valmistelija

Talousjohtaja Mäkelä Katja

Esittelijä

Puheenjohtaja

Kaupunginhallituksen päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman.

Käsittely

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja totesi, että vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelma käsitellään siten, että aluksi kuullaan talousjohtajan esitys.

Yleiskeskustelun aikana kuullaan yleispuheenvuorot. Näiden jälkeen käydään yksityiskohtaisessa keskustelussa ko. talousarvioehdotus läpi pääkohdittain, paitsi pääkohdat 5. Käyttötalousosa ja 9. Konsernitavoitteet, jotka käsitellään myös alakohdittain. Mahdolliset muutosesitykset asianomaisessa kohdassa ja mahdolliset äänestykset kannatetuista muutosesityksistä pääkohdan lopuksi.

Käsittelyjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti.

Yleiskeskustelun aikana puheenvuoron käyttivät valtuutettu (sivistyslautakunnan puheenjohtaja) Heikki Vainio, valtuutettu (taloustyöryhmän puheenjohtaja) Pekka Ahokas, valtuuston 1. varapuheenjohtaja Olavi Ala-Nissilä ja valtuutetut Olavi Suominen, Matti Ylitalo, Pentti Jussilainen, Marke Tissari ja Maarit Koivisto.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päätti yleiskeskustelun.

Yksityiskohtainen käsittely pääkohdittain ja alakohdittain (käyttötalousosa ja konsernitavoitteet):

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja avasi keskustelun ja kävi talousarvioehdotuksen läpi kohdittain seuraavasti:

- Kaupunginjohtajan katsaus, sivut 3-4. Ei muutosesityksiä. Stilistinen korjaus sivulle nro 5 osion "Menestystarinoiden Loimaa" alkuun: "Valtuustokausi vaihtui 1.1.2025..." muutetaan "Valtuustokausi vaihtui 1.6.2025..."
- Loimaan strategia 2026-2030, sivut 5-6. Ei muutosesityksiä.
- Yleisosa, sivut 7-22. Ei muutosesityksiä.
- Talousarvioesitys, sivut 22-28. Ei muutosesityksiä.
- Käyttötalousosa alakohdittain (kaupunginvaltuusto, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, vaikuttajatoimielimet, kaupunginhallitus, sivistyslautakunta, elinympäristölautakunta, Loimaan Vesi -liikelaitos, Loimaan kaupungin käyttötalous yhteensä), sivut 29-119. Ei muutosesityksiä.
- Tuloslaskelmaosa, sivu 120. Ei muutosesityksiä.
- Rahoitusosa, sivu 121. Ei muutosesityksiä.
- Investointiosa, sivut 122-135. Muutosesitys sivulle 128, kohta 095442.
- Konsernitavoitteet alakohdittain (Loimaan Kaukolämpö Oy, Hulmin Huolto Oy, Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-Asunnot, Alastaro-Koti, Kehitys Oy Kurittula, Kiinteistö Oy Telkantie), sivut 136-143. Ei muutosesityksiä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Pasi Markula oli tehnyt valtuutettu Lasse Laaksovirran sitä kannattamana muutosehdotuksen investointiosan (alaosion kohdan 8.1. Investoinnit; Tarve- ja suunnittelukohteet) sivun 128 kohtaan 095442 (Rantapuiston rakentaminen ja torialueen kehittäminen), minkä mukaan 2026

investointien kohdalla oleva 275.000 € osoitetaan kaupungintalon purkuun ja torin reunojen puuston istutuksiin ja muihin mahdollisiin pienempiin muutoksiin. Suunnitelmavuosille esitetyt summat (300.000 € + 300.000 €) pudotetaan puoleen ja niitä tarkennetaan suunnitelmien selkiytyessä tarpeen mukaan.

Puheenvuoron käyttivät valtuuston 1. varapuheenjohtaja Olavi Ala-Nissilä sekä valtuutettu Timo Tamminen, joka pyysi kaupunginvaltuuston puheenjohtajalta 5 minuutin neuvottelutaukoa tehdyn muutosehdotuksen johdosta.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja totesi, että kokouksessa pidetään 5 minuutin neuvottelutauko.

Neuvottelutauon jälkeen kaupunginvaltuuston puheenjohtaja totesi, että oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu vastaehdotus, joten on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti suoritettavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Markulan pohjaehdotuksesta poikkeavaa muutosehdotusta äänestävät EI. Nimenhuutoäänestys hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin 27 JAA -ääntä ja 6 EI -ääntä, joten valtuusto hyväksyi pohjaehdotuksen äänin 27-6.

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman.